

Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 4/2013

Označení stanoviska: Postup obce při volbě přisedících okresních soudů

Právní předpis: zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů
(dále jen „zákon o soudech a soudcích“)

Ustanovení: § 60 - § 66
§ 96 - § 98

Související právní předpisy: zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky
(dále jen „zákon o předpokladech pro výkon některých funkcí“)
zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Klíčová slova: přisedící, volba, soud, vyjádření

Datum zpracování: 13. května 2013, aktualizováno k 1. září 2018

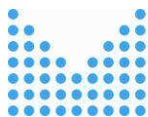
Dotaz: Jak má obec postupovat při volbě přisedícího okresního soudu?

Je zastupitelstvo obce vázáno vyjádřením předsedy okresního soudu?

Stanovisko:

Okresní soud rozhoduje dle zákona o soudech a soudcích buďto samosoudcem, nebo v případech stanovených zákonem též v senátech, které se skládají ze soudce a ze dvou přisedících. Přisedící okresních soudů jsou do své funkce **ustanovováni volbou** (§ 61 odst. 2 a § 64 zákona o soudech a soudcích). Podle § 64 odst. 1 zákona o soudech a soudcích volí přisedící zastupitelstva obcí v obvodu příslušného okresního soudu (v hlavním městě Praze volí přisedící obvodních soudů zastupitelstva městské části v obvodu příslušného obvodního soudu). Počet přisedících, kteří mají být pro příslušný okresní soud zvoleni, vždy stanoví jeho předseda (§ 65 zákona o soudech a soudcích). Kandidáty do funkce přisedícího navrhuje dle § 64 odst. 3 zákona o soudech a soudcích členové příslušného zastupitelstva.

Podle § 62 zákona o soudech a soudcích skládají zvolení přisedící do rukou předsedy okresního soudu **slib**. Slib je podmínkou toho, aby se zvolený přisedící mohl ujmout své funkce, neboť podle § 62 odst. 4 zákona o soudech a soudcích má odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou za následek, že se na přisedícího hledí, jako by nebyl zvolen. Podle § 66 odst. 1 zákona o soudech a soudcích vykonává přisedící svou funkci ode dne následujícího po dni složení slibu. Pouze v případě opětovného zvolení do

funkce přisedícího se slib neskládá a přisedící se funkce ujímá ode dne následujícího po dni zvolení (§ 66 zákona o soudech a soudcích).

Obecné předpoklady pro výkon funkce přisedícího

Podle § 60 odst. 1 zákona o soudech a soudcích **může být přisedícím ustanoven:**

- státní občan České republiky, který je
- plně svéprávný,
- bezúhonný,
- jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat,
- v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let
- a který souhlasí se svým ustanovením za přisedícího a s přidělením k určitému soudu.

U kandidátů na funkci přisedícího narozených před 1. prosincem 1971 je navíc nezbytné splnit požadavky předvídané § 60 odst. 4 zákona o soudech a soudcích resp. zákona o předpokladech pro výkon některých funkcí, jenž vymezuje okolnosti, za kterých nemůže být kandidát do funkce přisedícího ustanoven. Neexistence překážek k výkonu funkce přisedícího podle tohoto zákona prokazuje uchazeč „lustračním osvědčením“ a čestným prohlášením.

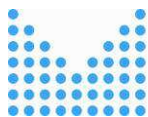
Podmínky pro volbu konkrétního kandidáta zastupitelstvem obce

Dle § 64 odst. 4 zákona o soudech a soudcích může zastupitelstvo obce z kandidátů na funkci přisedícího zvolit přisedícím jen takového občana, který je přihlášen **k trvalému pobytu** v obvodu zastupitelstva, jímž je do funkce volen, **a současně** v obvodu soudu, pro který je do funkce volen, nebo který v těchto obvodech **pracuje**. Zastupitelstvo obce tedy nemůže zvolit uchazeče, který sice splňuje obecné předpoklady pro výkon funkce přisedícího (viz výše), pokud není přihlášen k trvalému pobytu v obvodu zastupitelstva, jímž je do funkce volen, a současně v obvodu soudu, pro který je do funkce volen, nebo který v těchto obvodech nepracuje.

Povinná spolupráce s předsedou okresního soudu při volbě přisedících

Dle § 64 odst. 3 zákona o soudech a soudcích kandidáty do funkce přisedícího navrhnou členové příslušného zastupitelstva. Povinností zastupitelstva obce však je, aby si k navrženým kandidátům vyžádalo **vyjádření předsedy příslušného soudu**. Účelem tohoto vyjádření je (především) potvrzení toho, že daný uchazeč splňuje předpoklady pro výkon funkce přisedícího, tedy zákonného „soudce z lidu,“ jehož hlas má v konkrétním soudním řízení při hlasování v senátu stejnou váhu jako hlas „soudce z povolání.“

Úkolem zastupitelstva obce je, aby v rámci schvalovacího procesu posoudilo, zda jemu navržený kandidát ke zvolení přisedícím splňuje všechny podmínky podle zákona. Nečiní problém posoudit jednoznačné podmínky; např. podmínku státního občanství, minimálního věku, apod. V případě hodnocení kritéria *odpovídajících zkušeností a morálních vlastností navrženého kandidáta zaručujících řádný výkon funkce přisedícího* může jako vodítko sloužit vyjádření předsedy okresního soudu. Nelze totiž opominout, že předseda soudu má zkušenosti s prací přisedících a měl by být tedy velmi dobře schopen posoudit, zda vlastnosti kandidáta budou dávat dostatečnou záruku řádného výkonu funkce přisedícího. **Ačkoliv jeho stanovisko není pro zastupitelstvo obce závazné** (resp. ze zákona nelze dovodit opak), **lze doporučit, aby jeho závěr byl zastupitelstvem obce respektován.**

Protože se v případě volby přísedících jedná s ohledem na výše shrnuté povinnosti vyplývající z právních předpisů o akt volby, který je výjimečný, neboť klade zvýšené nároky na rozhodování zastupitelů a na soulad postupu obce (realizaci práva na samosprávu) se zákonem, **lze zastupitelstvu obce doporučit následující postup.**

Nejprve je vhodné posoudit splnění zákonných předpokladů kandidátů na základě poskytnutých materiálů a vyloučit z dalšího výběru kandidáty, kteří předpoklady evidentně nesplňují (např. z důvodu věku, trvalého pobytu, místa výkonu práce, bezúhonnosti). V případě potřeby je možné si o kandidátech zjistit další informace. Zbývající kandidáty je účelné pozvat na veřejné zasedání zastupitelstva obce, neboť **osobní setkání** může ovlivnit rozhodování zastupitelů o splnění podmínky morálního kreditu (zastupitelé mohou kandidátovi klást dotazy vztahující se k výkonu funkce přísedícího a sami si tak učinit o něm úsudek, důležitou roli mohou také hrát připomínky ke kandidátům z řad veřejnosti). Seznam vybraných kandidátů spolu s podklady ke splnění podmínky morálního kreditu (zjištění z přestupkových komisí, doložená doporučení, motivační dopisy, zápis z jednání zastupitelstva obce k bodu týkajícímu se výběru kandidátů) zašle zastupitelstvo obce předsedovi soudu za účelem získání jeho vyjádření. Teprve po obdržení stanoviska předsedy soudu a jeho prostudování je vhodné přistoupit k samotné volbě přísedících, tj. na dalším zasedání zastupitelstva obce.

Závěr:

- 1) **Zastupitelstvo obce při volbě přísedícího okresního soudu postupuje dle zákona o soudech a soudcích a zákona o obcích, přičemž do funkce může být ustanoven pouze uchazeč, který splňuje podmínky pro výkon funkce přísedícího stanovené zákonem o soudech a soudcích (případně též zákonem o předpokladech pro výkon některých funkcí). Splnění zákonných kritérií pro výkon funkce přísedícího musí zastupitelstvo obce řádně prověřit.**
- 2) **K osobě navrženého kandidáta je zastupitelstvo obce povinno vyžádat si vyjádření předsedy okresního soudu, jež má pro zastupitelstvo obce doporučující, nikoliv závazný charakter.**
- 3) **Lze doporučit, aby zastupitelstvo obce konzultovalo s předsedou soudu dostatečné množství kandidátů na funkci přísedícího, aby byl zvolen ten z uchazečů, na němž bude mezi zastupitelstvem obce a předsedou soudu panovat vzájemná shoda.**

Poznámky:

stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace)
stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům
je oprávněn pouze příslušný soud